

Voorstel Gemeenteraad A

Onderwerp	Vaststellen besteding en voorwaarden SPUK-LAI middelen inclusief tranche 3		
Portefeuillehouder	Malkis Jajan Agendaletter C		
Organisatieonderdeel Stuknummer (invulling door Griffie)	Cluster Strategie & Beleid Fysiek	Aangeboden aan Raad Corsanummer	18 november 2025 2500031041

Wij stellen u voor te besluiten om:

Het college stelt de raad voor te besluiten om:

1. De uitvoering en besteding van de toegekende rijksmiddelen vanuit de derde tranche van de Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie (SPUK LAI) à 6.180.537 euro vast te stellen;
2. Deze maatregelen te dekken uit de middelen vanuit SPUK LAI (onderdeel van het product Stedelijke ontwikkeling);
3. De subsidieverordening 'Subsidieverordening lokale aanpak isolatie gemeente Enschede' in te trekken;
4. Subsidieverordening "Subsidieregeling lokale aanpak isolatie gemeente Enschede v2" vast te stellen;
5. De wijzigingen zoals hierboven opgenomen in de gemeentebegroting aan te brengen.

Inleiding en voorgeschiedenis

In het kader van het Nationaal isolatieprogramma hebben we vanuit het rijk een SPUK (Specifieke Uitkering) ontvangen voor het opzetten van een lokale aanpak isolatie, gericht op woningeigenaren die ondersteuning nodig hebben bij het verduurzamen van hun slecht geïsoleerde woning. We hebben hiervoor nu uit drie tranches in totaal een bedrag van ruim 19,8 miljoen euro ontvangen. Met dit bedrag moeten we van het rijk bij minimaal 8320 woningen een isolatiemaatregel laten plaatsen. Met het verkrijgen van de middelen uit tranche 3 is er ruimte ontstaan om met terugwerkende kracht over alle drie tranches de peildatum van de WOZ-waarde te verhogen tot 477.000 euro met peildatum 01-01-2024 (Nationale Hypotheek Garantie, NHG-grens), en het subsidiebedrag te verhogen tot 1750 euro plus 250 euro in geval van biobased isoleren.

Deze middelen zijn bedoeld ter ondersteuning van de verduurzaming van slecht geïsoleerde koopwoningen in Enschede. Hierdoor hebben eigenaar-bewoners de mogelijkheid om bijvoorbeeld dakisolatie, spouwmuurisolatie, vloerisolatie en nieuw glas in hun woning aan te brengen.

Hierbij zijn vanuit het rijk aangepaste, strikte randvoorwaarden meegegeven waaraan de besteding moet voldoen:

- Deelname is alleen voor eigenaar-bewoners in koopwoningen.
- Een energielabelklasse D, E, F, G of een met die labelklassen vergelijkbare energetische staat. Dat is een woning waarin ten minste twee bestaande bouwdelen niet of slecht geïsoleerd zijn. Het gaat dan om de isolatie van de vloer, bodem, spouw/gevel, dak en ramen.
- Een WOZ lager dan 381.000 euro of 477.000 euro (de gemiddelde WOZ-waarde in Enschede peildatum 01-01 2024 of de landelijke NHG-grens).
- Deelname staat ook open voor particuliere eigenaar-bewoners binnen een VvE.

Lokale aanpak Isolatie Enschede

Om de middelen uit de eerste twee tranches te kunnen besteden heeft de raad op 15-02-2025 de subsidieverordening SPUK LAI vastgesteld. Met de bovenstaande verruiming van de voorwaarden vanuit het rijk en de extra middelen uit de derde tranche leggen wij een aangepaste subsidieverordening voor.

	Huidige lokale aanpak isolatie (op basis van de huidige subsidieverordening)	Nieuwe Lokale aanpak isolatie Enschede
Voor wie	Eigenaar-bewoners in heel Enschede	Eigenaar-bewoners in heel Enschede
Energie label	D of slechter of 2 slecht geïsoleerde bouwdelen	2 slecht geïsoleerde bouwdelen
WOZ-waarde	Lager dan 303.000 euro (gemiddelde WOZ Enschede) Peildatum 01-01-2022	Lager dan 477.000 euro (NHG grens) Peildatum 01-01-2024
Subsidie	Bijdrage à 1.250 euro (+250 euro extra bij biobased isoleren)	Bijdrage à 1.750 euro (+250 euro extra bij biobased isoleren)

Energieaanpak het Lang:

Het voorstel is om vanuit de SPUK LAI 3e tranche de energieaanpak Het Lang extra te financieren tot een totaalbedrag van 1 miljoen euro. Daardoor kunnen we ook in deze focuswijk, een van de meest kwetsbare wijken inwoners extra financieel steunen en meer begeleiding aanbieden. Hiermee kunnen we doorbouwen op de geleerde lessen vanuit de Renovatie-deal en de ervaringen die we nu ook op doen in de twee andere focuswijken Twekkelerveld en Hanenberglanden. Daar hebben vanuit het rijk via het Volkshuisvestingsfonds ruim middelen ontvangen om eigenaar-bewoners te ondersteunen.

Behaalde resultaten tot nu toe

- De isolatiebon is sinds februari 2025 te gebruiken. Sinds dat moment zijn er tot nu toe meer dan 1000 huishoudens die gebruik hebben gemaakt van de regeling en zitten er nog 1000 meer in de pijplijn bij uitvoerende partijen.
- Pilot Renovatiedeel Hogeland-Noord is in uitvoering, hier hebben 29 van de 54 woningen zich gemeld om mee te doen met de collectieve aanpak.
- Energieaanpak Het Lang is recent opgepakt met de voorbereidingen en zal komend jaar starten met de uitvoering.
- Er wordt gewerkt aan opschaling van de beschikbare energieadvies-gesprekken via onder andere energiecoaches en energieadviseurs.

Publieksvriendelijke samenvatting

Uitbreiding steun voor woningisolatie in Enschede:

De gemeente Enschede krijgt geld van de Rijksoverheid om woningeigenaren te helpen met het isoleren van hun woning. Dit gebeurt via de regeling Lokale Aanpak Isolatie (LAI). In eerdere rondes heeft Enschede al geld ontvangen. Daarvoor hebben zich tot oktober 2025 ongeveer 2000 huishoudens aangemeld. De helft daarvan heeft de isolatiebon al gebruikt. Dit jaar heeft de gemeente opnieuw ruim 6 miljoen euro gekregen. De regels voor het gebruik van dit geld zijn aangepast. Zodat meer mensen mee kunnen doen. Woningen met een WOZ-waarde tot €477.000 (peildatum 1 januari 2024) komen in aanmerking. Dit is de grens van de Nationale Hypotheek Garantie (NHG). Ook het bedrag van de isolatiebon is verhoogd. Inwoners krijgen nu €1.750,-. Mensen die biobased materiaal gebruiken krijgen €250,- extra. Biobased materialen zijn gemaakt van hernieuwbare, biologische grondstoffen uit de natuur. Zoals hout, vlas, hennep en stro. En zijn daarom goed voor het milieu. Daarnaast is er geld beschikbaar voor extra hulp bij het isoleren van woningen in de wijk Het Lang.

Gewenst effect van het besluit in relatie tot de strategische opgaven

De lokale aanpak isolatie richt zich op het stapsgewijs verduurzamen van slecht geïsoleerde woningen, en het besparen van energie. Zo wordt er bijgedragen aan de opgaven Groen en Duurzaam Enschede (CO2 besparing) en Inclusief Enschede (bestaanszekerheid door lagere lasten).

Argumenten

1.1 Het vergroten van de doelgroep is nodig om tijdig de doelstellingen vanuit het rijk om minimaal 8320 woningen waarbij een isolatiemaatregel is geplaatst te halen

Door de landelijke NHG-grens tot 477.000 euro als WOZ-waarde op peildatum 01-01-2024 aan te houden vergroten we onze doelgroep van rond de 15.000 naar rond de 28.000 woningen. Om het rijksdoel, en daarmee ons doel, van 8320 tegoedbonnen te halen betekent dit dat we ongeveer 30% van deze doelgroep kunnen gaan helpen. Met het verhogen naar deze grens volgen we de trend die we bij andere gemeenten zien. Daarnaast vergroot het de kans op het tijdig uitputten van de middelen waardoor we ook eerder meer CO2-reductie kunnen realiseren en hiervoor minder proceskosten nodig hebben.

1.2 Het verhogen van het subsidiebedrag is nodig om de inzet van de isolatiebon te stimuleren en het effect van de geplaatste maatregelen te verhogen

Uit data blijkt dat inwoners amper meer geld uitgeven dan de hoogte van de isolatiebon. Om ervoor te zorgen dat er in ieder geval een volledige gesubsidieerde maatregel geplaatst kan worden is het advies om de waarde van de isolatiebon te verhogen van 1250 euro naar 1750 euro (+ 250 euro biobased isoleren). Dit tezamen met de gemiddelde landelijke ISDE-subsidie van 250 euro per maatregel zorgt ervoor dat inwoners via deze subsidiemogelijkheden tot 2250 euro kunnen uitgeven aan isolatiemaatregelen zonder zelf geld te hoeven inleggen.

1.3 Met het verhogen naar een WOZ-waarde van tot 477.000 euro kunnen we de spelregels meerjarig hetzelfde houden

Door direct een WOZ-waarde van tot 477.000 euro open te stellen hoeven we de komende jaren de regeling niet meer aan te passen. Hiermee ontstaat er een betrouwbaar aanbod.

1.4 Gelijk behandelen huishoudens die eerder een lagere isolatiebon hebben gekregen

Huishoudens die de isolatiebon al hebben besteed zullen de extra 500 euro uitgekeerd krijgen als de factuur daar hoog genoeg voor was of alsnog uit te geven budget voor isolatiemaatregelen ontvangen waardoor er nog een extra maatregel geplaatst kan worden.

1.5 Extra middelen voor "energie aanpak Het Lang" zijn nodig om inwoners goed te ondersteunen

De extra middelen gaan we inzetten bij eigenaar-bewoners binnen Het Lang. Met dit verhoogde bedrag kunnen we een hoger subsidiebedrag toekennen en de bewoners beter begeleiden. Energiearmoede speelt een grote rol in deze buurt. Veel bewoners die officieel niet tot de groep met energiearmoede behoren zitten wel tegen deze grens aan. Door te verduurzamen gaan we de energiearmoede effectief en grootschalig aanpakken. Voor dit deel van Wesselerbrink Noord-Oost geldt een integrale wijkaanpak, dit maakt dat we zowel qua inzet van middelen als arbeid efficiënter kunnen werken.

2.1 De reeds toegewezen en ontvangen middelen inzetten voor deze regeling

De middelen uit alle drie tranches zijn reeds toegewezen en ontvangen. Hierdoor kunnen we het volledige bedrag gelijk en met dezelfde voorwaarden inzetten om onze doelen te behalen.

3.1 en 4.1 Leesbaarheid van de subsidieverordening

Doordat er nieuwe spelregels meegegeven zijn aan alle tranches moet de subsidieverordening aangepast worden. Dit moment willen we gebruiken om de leesbaarheid van de subsidieverordening te vergroten en kleine verbeteringen in te voegen. In een wijziging van de huidige subsidieverordening zou dit een lange lijst aan wijzigingen opleveren die de leesbaarheid van het stuk alleen maar verslechtert. Om die reden trekken we de oude subsidieverordening in en laten we een nieuwe subsidieverordening vaststellen. De wijzigingen zijn terug te vinden in bijlage 1 en de nieuwe subsidieverordening in bijlage 2.

5.1 Met het ontvangen en toewijzen van de derde tranche moet de gemeentebegroting aangepast worden

Voor de aanpassing van de gemeentebegroting wordt de standaard procedure toegepast.

Risico's

1.1 De doelgroep is te ruim met als gevolg te snelle uitputting van de middelen

Met het verruimen van de doelgroep kan het zijn dat mensen die minder zelfredzaam zijn te laat reageren om gebruik te maken van de isolatiebon. Om dit te minimaliseren hebben we diverse ondersteuningsspooren ontwikkeld. We werken aan een goed adviesnetwerk in de gehele stad om juist deze doelgroep te helpen bij een stuk technisch advies en bij het aanvragen van de beschikbare subsidies. Daarnaast wordt er een

specifieke tranche van 200.000 euro gereserveerd om in te zetten als de rest van de middelen op zijn. Deze middelen kunnen door inwoners die gemeentelijke belastingkijtschelding krijgen aangevraagd worden.

1.2 Ook met deze verruiming van de doelgroep bestaat het risico dat er niet voldoende gebruik gemaakt wordt van de isolatiebon

Het gevolg hiervan kan zijn dat we het doel van 8320 woningen niet halen en we middelen moeten terugbetalen aan het rijk. Door het monitoren van de voortgang en advies door coaches proberen we dit te minimaliseren. Als blijkt dat de doelen niet haalbaar zijn kan het echter nodig zijn om hier in de toekomst op bij te sturen door bijvoorbeeld betere begeleiding van inwoners of een uitbreiding van de doelgroep.

1.3 Deel van de doelgroep is zelfredzaam genoeg

Met de verhoging van de WOZ-waarde grens zou het kunnen zijn dat mensen die eigenlijk voldoende middelen hebben om de isolatiemaatregel zelf te kunnen betalen ook subsidie krijgen. We kunnen ervan uitgaan dat, wanneer deze doelgroep tot nu toe geen isolatiemaatregelen heeft getroffen, het wenselijk is dat zij dit alsnog doen met behulp van de isolatiebon. Ook deze woningen leveren immers een bijdrage aan het behalen van onze verduurzamingsdoelstellingen voor de woningvoorraad in Enschede.

Kosten en financiële dekking van het voorstel

In het kader van de SPUK Lokale aanpak isolatie hebben we een bedrag van ruim 19,8 miljoen euro ontvangen. Alle voorgestelde activiteiten worden uit deze middelen gedekt. De middelen zijn uitgekeerd door middel van een Specifieke Uitkering (SPUK) en de bestedingen moeten halfjaarlijks verantwoord worden. De lasten en baten worden verantwoord op het product Stedelijke ontwikkeling.

Doelgroep: particuliere eigenaar-bewoners van woningen (koopwoningen) met twee slecht geïsoleerde bouwdelen of woningen met een vergelijkbare slechte staat, en een WOZ-waarde tot 477.000 euro (NHG Grens) in heel gemeente Enschede (peildatum 01-01-2024).

Hieronder zijn de totaal kosten en verdeling samengevat:

	Totaal
Isolatiebon (incl Doe Het Zelf en VVE)	€ 15.183.537
Uitvoeringskosten intern en extern	€ 2.213.147
Technisch advies aan huis	€ 1.200.000
Pilot Renovatiedeal Hogeland Noord	€ 216.000
Isolatie-aanpak Het Lang	€ 1.000.000
Totaal	€ 19.812.684

Afweging en alternatieven

De randvoorwaarden waarbinnen de lokale aanpak isolatie moet worden vormgegeven, zijn al meegegeven met de uitgekeerde middelen vanuit het RVO. Er is dus weinig vrijheid bij het vormgeven van de aanpak. Wel kan de waarde van de tegoedbon nog iets opgehoogd worden, dit heeft echter als gevolg dat we minder huishoudens kunnen helpen, dat we geen extra middelen kunnen reserveren voor isolatie-aanpak Het lang en dat er minder ruimte ontstaat om bijvoorbeeld energieadvies aan te bieden. Een (beperkt) deel van het budget is ook nodig voor de gemeentelijke projectbegeleiding.

Participatie

Er zit geen actieve participatiecomponent in dit proces. Inwoners die in aanmerking komen voor de verschillende regelingen zullen begeleid worden bij het proces.

Communicatie

Vanuit de aanbesteding is een partij geselecteerd welke samen met Gemeente Enschede zorgt voor de communicatie richting onze inwoners. Hierbij wordt rekening gehouden met bijvoorbeeld laaggeletterdheid. Er zal niet alleen online gecommuniceerd worden maar ook langs de deuren gegaan worden en er zullen ondersteuners fysiek aanwezig zijn op nog aan te wijzen locaties en momenten. We richten ons in de communicatie op de volledige doelgroep maar zullen daarbij extra aandacht geven aan juist ook de mensen die anders de stap tot isoleren niet zouden zetten.

Vervolg

Na het vaststellen van deze regeling en de daarbij behorende subsidieverordening kunnen we direct verder met de uitvoering.

Bijlagen

	Omschrijving	College	Raad	Niet actief publiceren	Geheim
Bijlage 1	Overzicht wijzigingen subsidieverordening	Ja	Ja	Nee	Nee
Bijlage 2	Subsidieverordening lokale aanpak isolatie gemeente Enschede V2	Ja	Ja	Nee	Nee
Bijlage 3	Raadsbesluit Vaststellen besteding SPUK-middelen en subsidieverordening Lokale Aanpak Isolatie (LAI)	Ja	Ja	Nee	Nee
Bijlage 4	Begrotingswijziging tbv SPUK LAI tranche 3	Ja	Ja	Nee	Nee

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____
de loco-Secretaris, de Burgemeester,

E.A. Smit

R.W. Bleker